

PROJEKT-UDHEZIM PËR ZBATIMIN E MARRËVESHJEVE PËR SHMANGIEN E TATIMIT TË DYFISHTË DHE PARANDALIMIN E EVAZIONIT FISKAL

Ky PROJEKT-Udhëzim i publikuar nga Ministria e Financave në datë 25/03/2024 me datë mbyllje 22/04/2024 përcakton kriteret dhe procedurat për zbatimin e dispozitave të Marrëveshjeve për shmangien e tatimit të dyfishtë dhe parandalimin e evazionit fiskal .

1-Cfare kuptimi ka termi “Tatimi i Dyfishtë” ?

"Tatim të dyfishtë" kemi kur të njëjtat të ardhura, të fituara nga i njëjti person, taten dy herë: një herë në vendin ku realizohen të ardhurat dhe një herë në vendin ku tatimpaguesi ka rezidencën.

Tatimi i dyfishtë lindë kur të dy shtetet pretendojnë se, bazuar në kriteret e legjislacioneve të tyre të brendshme (që mund të jenë të ndryshme), një person fizik ose një entitet konsiderohet rezident në të dy shtetet (rezidencë e dyfishtë) dhe i nënshtrohet detyrimit të plotë tatimor në të dy shtetet. Pra, në këto kushte, vetëm fakti që veprimtaria e personit fizik apo e subjektit është e shtrirë në të dy shtetet dhe realizohen të ardhura në të dy shtetet, jep si pasojë tatim të dyfishtë. Si rrjedhojë e kesaj ceshtje linden “Marrëveshjet e Taksimit të Dyfishtë” .

2-CFARE JANE MARREVESHJET E TAKSIMIT TE DYFISHTE ?

Marrëveshja e Taksimit të Dyfishtë (MTD) përmban kriteret dhe rregullat që përcaktojnë se në cilin shtet kontraktues do të konsiderohet rezident personi fizik apo entiteti, pamvarësisht nga dispozitat e legjislacioneve të brendshme të shteteve kontraktuese. Pasi përcaktohet rezidenca, MTD-ja përcakton të drejtën tatimore për secilin shtet kontraktues, pra atë të shtetit të rezidencës dhe atë të shtetit të burimit.

Marrëveshjet për shmangien e tatimit të dyfishtë, lejojnë eliminimin e tatimit të dyfishtë duke përcaktuar se cili nga shtetet ka të drejtë të taton disa të ardhura të një entiteti apo personi fizik, ose duke e ndarë këtë të drejtë midis dy shteteve, por pa rënduar tatimpaguesin me tatim të dyfishtë.

Adress: Rr. Ibrahim Kodra, P.Hawai 2, Hyrja 1, Ap.18, K.3, Tirane

Phone: +355 68 40 39 794

Email: info@aeco.al

Këto marrëveshje synojnë gjithashtu shmangien e evazionit fiskal nëpërmjet shkëmbimit të informacionit për të gjithë personat fizik apo entitetet që ushtrojnë aktivitet në të dyja shtetet ndërmjet të cilave është lidhur Marrëveshja.

Marrëveshjet për Shmangien e Tatimit të Dyfishtë që janë në fuqi në Republikën e Shqipërisë bazohen në modelet ndërkombëtare për këto marrëveshje të hartuara dhe përmirësuara nga Organizata për Zhvillim Ekonomik dhe Bashkëpunim (OECD) si dhe nga Organizata e Kombeve të Bashkuara (OKB). Megjithatë, Marrëveshjet e Taksimit të Dyfishtë (MTD) janë gjithmonë bilaterale, pra dispozitat e tyre kanë efekt për shtetet kontraktuese që i kanë nënshkruar dhe miratuar.

Dispozitat e MTD-ve janë pjesë e legjislacionit tatimor dhe kanë përparësi mbi dispozitat e legjislacioneve të brendëshme të shteteve kontraktuese. Pra në çdo rast, kur sipas dispozitave të MTD-së ekziston një tarifë tatimore më e ulët se ajo e ligjit të brendshëm ose përjashtim nga tatimi, këto lehtësi zbatohen me përparësi nga dispozitat e legjislacionit të brendëshëm.

Marrëveshjet e Tatimit të Dyfishtë (MTD) aplikohen për tatimet mbi të ardhurat dhe mbi kapitalin të cilat listohen respektivisht për të dyja shtetet kontraktuese në çdo MTD. Marrëveshjet e Tatimit të Dyfishtë në asnjë rast nuk vendosin tetime që nuk ekzistojnë ose që të jenë më të larta se ato të sanksionuara në legjislacionet e brendshme, perkundrazi ato eliminojnë tatimin e dyfishtë, duke përcaktuar se cili nga shtetet kontraktuese e ka të drejtën për të tatuar apo e ndajnë këtë të drejtë ndërmjet të dyja shteteve, duke i akorduar një tarifë tatimi të reduktuar njërit shtet (zakonisht shtetit të burimit të së ardhurës) tatim të cilin shteti tjetër e njih duke lejuar kreditimin e tij, apo duke e përjashtuar të ardhurën nga tatimi në shtetin tjetër.

3- KONCEPTET KRYESORE PËR ZBATIMIN E MTD-ve.

Për efekt të kuptimit dhe zbatimit të çdo MTD-je, duhet të mbahen parasysh disa parime dhe koncepte, më kryesoret nga të cilat janë:

3.1 Parimi i Rezidencës

Termi "rezident", në gjuhën tatimore përdoret për të përcaktuar personat fizik ose shoqëritë (entitetet) të cilët, sipas kriterëve të përcaktuara në legjislacionin e një shteti, konsiderohen rezidentë tatimorë të atij shteti, dhe kanë detyrimin të deklarojnë dhe paguajnë tatimet dhe taksat në atë shtet për të ardhurat e tyre mbarëbotërore, të realizuara brenda dhe jashtë vendit të rezidencës tatimore. Legjislacioni tatimor vendos kriterë sipas të cilave një individ apo një entitet konsiderohet rezident në atë shtet . Pra “parimi i rezidencës” fokusohet tek tatimpaguesi, i cili

Adress: Rr. Ibrahim Kodra, P.Hawai 2, Hyrja 1, Ap.18, K.3, Tirane

Phone: +355 68 40 39 794

Email: info@aeco.al

nëse konsiderohet rezident në një shtet duhet të deklarojë dhe tatohet në atë shtet për të ardhurat globale.

3.2 Parimi i Burimit

Sipas këtij parimi, të ardhurat ose fitimet e krijuara (realizuara) në një shtet duhet të taten në atë shtet, pavarësisht nëse tatimpaguesi (personi fizik ose entiteti) është rezident në një shtet tjetër. Shembull: sipas parimit të burimit, të ardhurat nga pasuritë e paluajtshme të vendosura në një shtet (tokë, ndërtesa, etj.) duhet të taten në atë shtet, pavarësisht nëse pronari i tyre është rezident në një shtet tjetër. Ka raste kur një tatimpagues rezident i një shteti, realizon të ardhura apo zotëron kapitale në një shtet tjetër, mund të taktohet dy herë, pra një herë në shtetin ku është burimi i të ardhurave dhe një herë në shtetin e rezidencës së tatimpaguesit.

3.3 Tatimi i tatimpaguesve jo-rezidentë në Republikën e Shqipërisë Një person, i cili nuk është rezident për qëllime tatimore në Shqipëri (konsiderohet jorezident) ka aktivitete në/ose me rezidentë tatimorë shqiptarë, sipas legjislacionit tatimor shqiptar mund t'i lindin detyrime tatimore të pagueshme në Shqipëri (shtetin e burimit). Për këtë qëllim, kategoritë e të ardhurave të tilla për të cilat mund të lindin detyrime dhe që janë të parashikuara në MTD mund të përfshijnë, por pa u kufizuar:

- i. investimet pasive ose të ardhurat e portofolit që rrjedhin nga zotërimi i pasurisë dhe që gjenerojnë: interesa, dividendë ose honorare të paguara nga një person ose entitet në shtetin e burimit (Shqipëri)..
- ii. të ardhura nga një biznes i ofrimit të shërbimeve
- iii. të ardhura nga drejtimi i bizneseve të tjera
- iv. të ardhura nga ofrimi i shërbimeve si punonjës që ushtrohen në shtetin e burimit (Shqipëri)..
- v. të ardhura nga fitimet e realizuara nga jorezidenti në shtetin e burimit.

Në përcaktimin nëse është subjekt ose jo i pagimit të tatimit të jorezidentëve mbi të ardhurat që rrjedhin nga vendi i burimit, është i rëndësishëm identifikimi i jorezidentëve. Për personat që realizojnë të ardhura nga aktivitetet e biznesit, informacioni merret nga paguesi rezident tatimor shqiptar.

Në rastin e interesit, dividendëve dhe honorareve, jorezidenti duhet të vërtetojë edhe nëpërmjet dokumentacionit pronësinë përfituese të shumave në fjalë. Në këtë rast pronësia përfituese mund të jetë gjithashtu objekt i një kërkesë informacioni nga Administrata tatimore shqiptare, pranë autoriteteve tatimore të shtetit ku është rezident tatimpaguesi.

Adress: Rr. Ibrahim Kodra, P.Hawai 2, Hyrja 1, Ap.18, K.3, Tirane

Phone: +355 68 40 39 794

Email: info@aeco.al

3.4 Selia e përhershme

Koncepti i Selisë së Përhershme ka lindur si nevojë për të përcaktuar prezencën në një shtet kontraktues të një entiteti që është rezident në shtetin tjetër kontraktues dhe të drejtën tatimore dhe bazën tatimore në shtetin ku ndodhet selia e përhershme. Sipas këtij koncepti, një entitet (shoqëri) rezidente në një Shtet Kontraktues mund të tathohet në Shtetin tjetër Kontraktues:

- (i) nëse ka një seli të përhershme në këtë shtet tjetër dhe,
- (ii) për të ardhurat që i atribuohen kësaj selie të përhershme.

4- ZBATIMI I MTD-ve DHE DOKUMENTACIONI I KËRKUAR.

Marrëveshjet e tatimit të dyfishtë janë pjesë e legjislacionit tatimor, zbatohen nga tatimpaguesit dhe kontrollohen me baza risku nga administrata tatimore.

Tatimpaguesit rezidentë tatimorë shqiptarë duhet të plotësojnë dokumentacionin sipas afateve të përcaktuara në ligj.

Dokumentacioni që provon zbatimin e MTD është :

- a. **Formulari** sipas modelit të përcaktuar i cili përmban të dhëna të plota për tatimpaguesin rezident shqiptar, për tatimpaguesin rezident tatimor në shtetin tjetër kontraktues, llojin e pagesës nga tatimpaguesi shqiptar (e ardhur për tatimpaguesin rezident në shtetin tjetër).
- b. **Kontratat** e shërbimit me kompaninë jorezidente, në gjuhën/gjuhët që është nënshkruar nga palët.
- c. **Çertifikatën e rezidencës** për furnitorin (personin jo rezident në Shqipëri) që është rezident në Shtetin tjetër Kontraktues.
- d. Një listë përmbledhëse të **faturave të huaja** të lëshuara nga rezidenti tatimor në shtetin tjetër, për të cilat është zbatuar MTD;
- e. Një listë përmbledhëse të **pagesave të kryera** nga tatimpaguesi shqiptar për tatimpaguesin rezident në shtetin tjetër, për të cilin është zbatuar MTD.

Adress: Rr. Ibrahim Kodra, P.Hawai 2, Hyrja 1, Ap.18, K.3, Tirane

Phone: +355 68 40 39 794

Email: info@aeco.al

Afatet e dorëzimit/ngarkimit të dokumentacionit në sistemin tatimor dhe penalitetet.

Në zbatim të ligjit “Për procedurat tatimore në R.Sh., përcaktohen afatet e mëposhtme për ngarkimin/dorëzimin e dokumentacionit mbështetës nga tatimpaguesi për zbatimin e MTD-së:

- a) Dokumentacioni i listuar lart duhet të ngarkohet në sistemin elektronik tatimor/dorëzohet, brenda vitit kalendarik që pason vitin në të cilin janë zbatuar dispozitat e MTD. Nëse sistemi elektronik tatimor nuk mundëson ngarkimin elektronik të dokumentacionit, apo ka probleme teknike, tatimpaguesi dorëzon me shkresë zyrtare në letër ose me një mbajtës elektronik (CD) dokumentacionin e kërkuar në drejtorinë rajonale tatimore përkatëse.
- b) Nëse tatimpaguesi nuk ngarkon në sistem dokumentacionin/nuk e dorëzon brenda afatit të përcaktuar atëhere, ndaj tatimpaguesit do të aplikohet një gjobë prej 10.000 lekësh për çdo muaj të paraqitjes me vonesë. Kjo gjobë aplikohet deri në 24 muaj pasues, pas përfundimit të afatit të përcaktuar.
- c) Nëse tatimpaguesi nuk paraqet dokumentacionin edhe pas kalimit të afatit prej 24 muajsh të përcaktuar, atëhere tatimpaguesi humbet të drejtën e zbatimit të dispozitave të MTD dhe duhet të paguajë/kthejë tatimet e pa paguara apo pjesën e reduktuar të tatimit sipas MTD-së, si edhe gjobat dhe interesat për pagesë të vonuar në përputhje me Ligjin “Për Procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë”.

5- LËSHIMI I ÇERTIFIKATËS SË REZIDENCËS PËR TATIMPAGUESIT SHQIPTARË.

5.1. Çertifikata e Rezidencës shërben për të vërtetuar se tatimpaguesi plotëson kushtet e përcaktuara në legjislacionin tatimor për tu konsideruar rezident tatimor në Shqipëri, pra edhe detyrimin për të deklaruar në Shqipëri të ardhurat në shkallë botërore, të realizuara në Shqipëri dhe jashtë saj. Kjo çertifikatë i shërben tatimpaguesit për ta paraqitur tek autoritetet e shtetit tjetër kontraktues, në zbatim të MTD-së përkatëse apo qoftë edhe legjislacionit të brendshëm në atë shtet tjetër.

5.2. Për tatimpaguesit e regjistruar dhe të pajisur nga Qendra Kombëtare e Biznesit me Numur Identifikimi (NUIS), Çertifikata e Rezidencës lëshohet nëpërmjet aplikimit në e-albania.

Adress: Rr. Ibrahim Kodra, P.Hawai 2, Hyrja 1, Ap.18, K.3, Tirane

Phone: +355 68 40 39 794

Email: info@aeco.al

5.3. Për individët, Çertifikata e rezidencës lëshohet brenda 30 ditëve nga paraqitja e kërkesës së tyre pranë shërbimit të tatimpaguesve në Drejtoritë Rajonale Tatimore. Për t'u paisur me Çertifikatë Rezidence Tatimore, individët duhet të dorëzojnë në Drejtoritë Rajonale Tatimore dokumentacionin e mëposhtëm:

- a) Një kërkesë e shkurtër për t'u paisur me Çertifikatë Rezidence Tatimore, duke përcaktuar edhe periudhën tatimore (zakonisht vitin kalendarik), dhe
- b) Kopje të Deklaratës Individuale Vjetore të të Ardhurave globale (DIVA –), nëse plotëson kushtet për bërjen e kësaj deklarate dhe/ose kontratën e punës kur është i punësuar, si edhe kopje të çertifikatës së pronësisë ose kontratën e qirasë ku banon, ose;
- c) Vërtetimin e lëshuar nga Policia e Shtetit, në të cilën tregohet hyrja/dalja nga Shqipëria dhe provohet se ka qëndruar më shumë se 183 ditë në Shqipëri, sipas përcaktimit në Ligjin “Për Tatimin mbi të Ardhurat”, ose një deklaratë individuale që përcakton ditët e qëndrimit në Shqipëri, e shoqëruar me kopje të fletëve të pasaportës që tregojnë hyrje-daljet në territorin e Republikës së Shqipërisë, ose
- d) Dokumentacion që provon se është punonjës i Shtetit Shqiptar në një ambasadë apo konsullatë apo instucion tjetër si përfaqësues i Shqipërisë në një Shtet tjetër.

6- DORËZIMI I DOKUMENTACIONIT PËR ZBATIMIN E MTD-SË.

Administrata Tatimore merr masa që brenda vitit 2024, të ofrojë për tatimpaguesit mundësinë e dorëzimit të dokumentacionit online nëpërmjet sistemit tatimor te e-filing

Adress: Rr. Ibrahim Kodra, P.Hawai 2, Hyrja 1, Ap.18, K.3, Tirane

Phone: +355 68 40 39 794

Email: info@aeco.al